

Obrazovanje i (ne)zaposlenost u Hrvatskoj i Europskoj uniji

Education and (un)employment in Croatia and the European Union

Sažetak

Rad ispituje povezanost stupnja obrazovanja sa zaposlenošću i nezaposlenošću. Glavni cilj rada je istražiti učinak razine obrazovanja na nezaposlenost na razini Republike Hrvatske i na razini prosjeka Europske unije (EU-27). U tu svrhu u radu će se dati uvid u razvoj obrazovanja te u kretanje zaposlenosti i nezaposlenosti u Hrvatskoj i EU. U radu se provodi korelacijska analiza u desetogodišnjem razdoblju (2012. – 2022.) koja pokazuje kako je stopa zaposlenosti najniža kod osoba s niskom razinom obrazovanja, a najviša kod osoba s visokom razinom obrazovanja odnosno, stopa nezaposlenosti najniža je kod osoba s visokom razinom obrazovanja. Provedena analiza tako ukazuje kako povećanjem broja visokoobrazovanih osoba dolazi do smanjenja njihovog udjela u nezaposlenosti. S obzirom na dobivene rezultate preporuča se dodatno ulaganje u visoko obrazovanje u Republici Hrvatskoj i Europskoj uniji.

Ključne riječi: obrazovanje, zaposlenost, nezaposlenost, Hrvatska, EU, korelacijska analiza

JEL klasifikacija: I21, E24, O52, C10

Abstract

The paper examines the relationship between educational attainment and (un)employment. The main objective of the paper is to examine the impact of educational level on unemployment in the Republic of Croatia and the European Union (EU) average. For this purpose, the paper will provide an insight into the evolution of the level of education and the evolution of employment and unemployment in Croatia and the EU. The paper performs a correlation analysis for the ten-year period (2012 - 2022), which shows that the employment rate is lowest for people with a low level of education and highest for people with a high level of education, i.e. the unemployment rate is lowest for people with a high level of education. Thus, the analysis carried out indicates that the increase in the number of highly qualified people leads to a decrease in their share in unemployment. Considering the obtained results, additional investments in higher education in the Republic of Croatia and the European Union are recommended.

Key words: education, employment, unemployment, Croatia, EU, correlation analysis

Jel classification: I21, E24, O52, C10

Izv. prof. dr. sc. Marija Beg

Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

E-mail: mbeg@efzg.hr

Jandroković Andrea, bacc. oec.

Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

E-mail: ajandroko@net.efzg.hr

Assoc. prof. Marija Beg, PhD

Faculty of Economics and Business,

University of Zagreb

E-mail: mbeg@efzg.hr

Jandroković Andrea, BSc

Faculty of Economics and Business,

University of Zagreb

E-mail: ajandroko@net.efzg.hr

1. Uvod

Obrazovanje predstavlja važan aspekt ljudskog života. S ekonomskog gledišta, razmišljanje o obrazovanju kao ljudskom kapitalu motivira pojedince i društva u cjelini da ulažu u obrazovanje kako bi povećali produktivnost te individualne i društvene koristi. Naime, prema ekonomskoj teoriji, obrazovanje stanovništva u pozitivnoj je korelaciji s ekonomskim razvojem zemlje, a ljudski kapital smatra se jednom od najvažnijih vrijednosti društva. Ne čudi stoga kako je tijekom proteklih desetljeća zabilježen brzi rast više razine obrazovanja u mnogim razvijenim zemljama, što je značajno utjecalo i na tržište rada. Pretpostavka je kako osobe s višim razinama obrazovanja imaju manje problema s nezaposlenosti i kako zarađuju više od osoba s nižim obrazovanjem. Prema podacima OECD-a (2022.), razina obrazovanja koja je iznad srednjoškolskog smatra se minimalnim obrazovnim postignućem za uspješno sudjelovanje na tržištu rada za većinu pojedinaca u zemljama OECD-a. Također, ista studija (OECD, 2022.) pokazuje kako je, u prosjeku, samo 58% pojedinaca sa srednjoškolskim i nižim obrazovanjem zaposleno u zemljama OECD-a, dok je istovremeno zaposleno 75% pojedinaca s obrazovanjem iznad srednjoškolskog.

Predmet ovog rada jest istražiti povezanost stupnja obrazovanja sa zaposlenošću i nezaposlenošću u Hrvatskoj i na razini prosjeka Europske unije (EU-27). Uz navedeno, cilj rada je dati uvid u razvoj obrazovanja na razini Republike Hrvatske i prosjeka EU-a, kao i uvid u kretanje zaposlenosti i nezaposlenosti. U tu svrhu koristit će se deskriptivna metoda te korelacijska analiza.

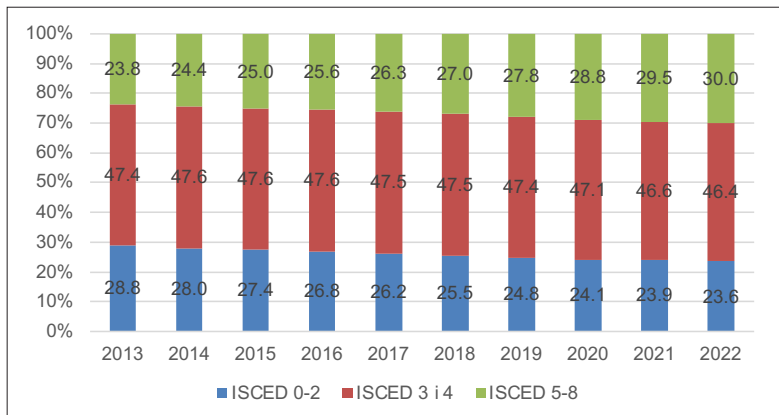
Rad je podijeljen na pet međusobno povezanih poglavlja. Nakon uvodnog dijela slijedi pregled literature o značenju obrazovanja stanovništva te prikaz strukture stanovništva prema razini obrazovanja u Hrvatskoj i EU. Sljedeći dio rada daje prikaz literature o povezanosti obrazovanja i zaposlenosti. Nakon toga slijedi deskriptivna analiza zaposlenosti i nezaposlenosti prema razini obrazovanja u Hrvatskoj i EU. Ključni dio rada predstavlja empirijski dio u kojem se koeficijentom korelacije analizira povezanost stupnja obrazovanja i nezaposlenosti na razini Hrvatske i EU. Na kraju slijedi zaključak.

2. Razvoj i značaj obrazovanja u Hrvatskoj i Europskoj uniji

Obrazovanje ima središnju ulogu u razvoju suvremenog gospodarstva. Ljudski kapital smatra se jednom od najvažnijih vrijednosti društva, a visoko obrazovanje ima veliki doprinos razvoju ljudskih potencijala te poboljšava mogućnosti zaposlenja. Obrazovanje također utječe ili uvjetuje društveno ponašanje osobe koja se obrazuje. Adesemowo i Sotonade (2022.) govore kako je obrazovanje cjeloživotni proces čiji je cilj nastojanje da se nove generacije uključe u vlastito društvo kroz naslijeđe svojih predaka. Međutim, ciljevi obrazovanja nisu fiksni, vječni i univerzalni (Kumar i Ahmad, 2007.) i mijenjali su se od npr. spiritualističkog cilja (stara Indija, monaštvo u srednjem vijeku), socijalističkog (čovjek je rođen za državu), sokratskog (naglasak na stjecanje univerzalnog i vječnog znanja ili istine), materijalističkog (životni cilj je postizanje materijalnog uspjeha) do realističkog (cilj obrazovanja je proizvesti zdrav duh u zdravom tijelu). Individualistički ideal obrazovanja nastao je u 18. stoljeću tijekom prosvjetiteljstva (Cubberley, 2003.) od kada u obrazovanju dolazi do ekspanzije tijekom koje su se obrazovni sustavi razvili u glavne pokretače gospodarskog rasta i prosperiteta, izgradnje nacije i zajednice te društvenog napretka. Obrazovanje danas oblikuje svijet razvijajući znanja, vještine, stavove i vrijednosti na koje se društva oslanjaju, stvarajući društvenu koheziju i pripremajući ljude da postanu i ostanu kompetentni radnici i aktivni građani. Kao takvi, obrazovni sustavi danas potiču demokraciju i transformaciju u društva znanja usmjerena na inovacije (OECD, 2022.). Tako obrazovanje postaje sve važnija komponenta svakog gospodarstva (Bečić, 2014.), a visoko obrazovanje se posebno ističe zbog uloge u društvu, gospodarskom rastu i razvoju te općenito poboljšanju dobrobiti građana.

S obzirom na sve veći značaj obrazovanja i njegovu sve veću diversifikaciju, javlja se potreba prikupljanja i objavljivanja statistike obrazovanja, kako unutar neke zemlje tako i na međunarodnoj razini. To se omogućava donošenjem metodologije nacionalne standardne klasifikacije obrazovanja (engl. International Standard Classification of Education – ISCED) 1970-ih godina čime ISCED postaje referentna međunarodna klasifikacija za

Grafikon 1. Struktura stanovništva EU-27 u dobi od 18 do 74 godine prema razini obrazovanja u razdoblju 2013-2022.

Izvor: Eurostat.

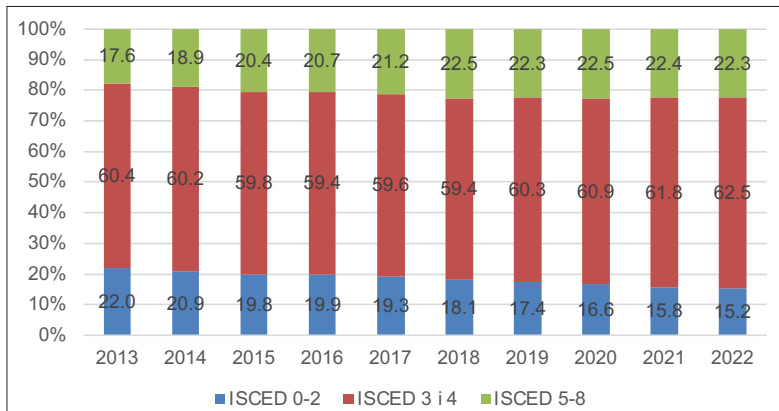
organiziranje obrazovnih programa i povezanih kvalifikacija po razinama i područjima (UNESCO, 2012). Klasifikacija se od tada dva puta ažurirala (1997. i 2011.) kako bi se obuhvatili novi razvoji u obrazovnim sustavima diljem svijeta. Sukladno UNESCO-voj ISCED klasifikaciji (2012), postoji 7 razina obrazovanja koja se mogu grupirati u 3 skupine:

- Niska razina obrazovanja – ISCED 0-2 (predš-

kolsko, osnovnoškolsko i niže srednjoškolsko obrazovanje)

- Srednja razina obrazovanja – ISCED 3 i 4 (više srednjoškolsko i poslijesrednjoškolsko ne-tercijarno obrazovanje)
- Visoka razina obrazovanja – ISCED 5-8 (Kratki programi studija u visokoškolskom obrazovanju, razina prvostupnika, razina magistra i doktorska razina).

Grafikon 2. Struktura stanovništva Republike Hrvatske u dobi od 18 do 74 godine prema razini obrazovanja u razdoblju 2013-2022.

Izvor: Eurostat.

Beg, M., Jandroković, A.

Obrazovanje i (ne)zaposlenost u Hrvatskoj i Europskoj uniji

Sukladno navedenim razinama, podaci pokazuju kako udio stanovništva na EU razini u dobi od 18 do 74 godine s niskom razinom obrazovanja u razdoblju od 2013. do 2022. godine opada, dok je istovremeno vidljiv značajan rast udjela stanovništva s visokom razinom obrazovanja (Grafikon 1.). Pri tome se udio stanovništva sa srednjom razinom obrazovanja nije značajnije mijenjao.

S druge strane, Hrvatska ima značajno manji udio stanovništva s nižom razinom obrazovanja u odnosu na prosjek EU što je pozitivno, dok značajno zaostaje kada je visoko obrazovanje u pitanju. Naime, Grafikon 2. pokazuje kako je u razdoblju od 2013. do 2022. godine udio stanovništva s nižim obrazovanjem značajno smanjen, stanovništvo sa srednjom razinom obrazovanja bilježi blagi porast, dok značajniji rast bilježi udio stanovništva s visokom razinom obrazovanja. Tako je u 2013. godini zabilježeno da 17,6% stanovništva ima visoku razinu obrazovanja, dok je taj udio u 2022. godini dosegao 22,3%.

3. Pregled literature

Odnos između postignuća obrazovanja i mogućnosti zapošljavanja intuitivno je očit. Radnici s niskim stupnjem obrazovanja obično obavljaju poslove niske složenosti zadataka ili fizički rad, dok visokoobrazovani radnici mogu obavljati specijalizirane poslove visoke složenosti zadataka. Skup vještina visokoobrazovanih radnika je raznolik, te stoga oni mogu nadmašiti nisko obrazovane radnike za niskokvalificirani posao (Harvey, 2000.). Zahvaljujući njihovim raznolikim skupovima vještina, poslodavcima je lakše prenijeti specijalizirana specifična znanja visoko obrazovanim radnicima. Obrazovanje služi poboljšanju vještina i produktivnosti pojedinca, čineći ga vrijednijim za zapošljavanje. Nadalje, razina obrazovanja također služi kao učinkovit signal potencijalnim poslodavcima o sposobnosti radnika. Stoga su visoke razine obrazovanja obično povezane s višim plaćama i kraćim trajanjem nezaposlenosti (Lavrinoviča, Lavrinenko i Teivans-Treinovskis, 2015.).

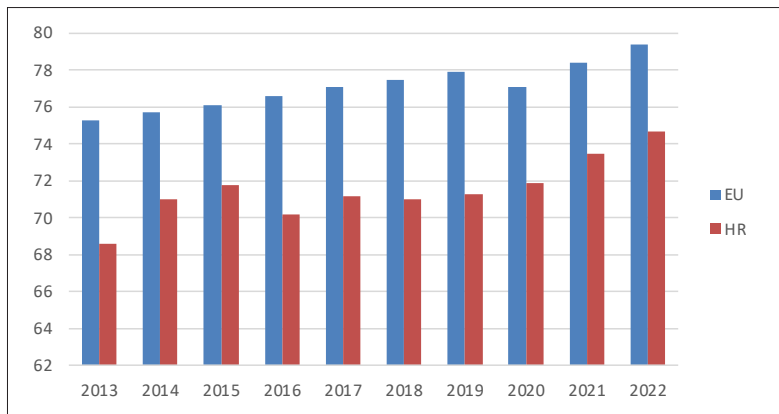
Više obrazovanje također povećava produktivnost. De la Fuente i Ciccone (2003.) otkrili su da bi povećanje prosječnog obrazovanja za jednu

odatnu godinu povećalo ukupnu produktivnost za najmanje 5%, uz još veće dugoročne koristi koje proizlaze iz inovacija na radnom mjestu. Priroda tehnoloških inovacija također ide u prilog kvalificiranim radnicima, jer povećava potražnju za kvalificiranim radnicima dok zamjenjuje radno intenzivne fizičke poslove. Dugoročno, trgovinski tokovi i izravna strana ulaganja (FDI) rezultiraju preseljenjem niskokvalificiranih poslova u manje razvijene zemlje s nižim razinama plaća, dok se razvijene zemlje s višim razinama plaća općenito specijaliziraju za sektore s intenzivnim vještinama. Nickell i Bell (2006.) pokazuju da je među zemljama G7, u razdoblju od 1993. do 2002., broj poslova za nisko obrazovane radnike općenito opao ili rastao po znatno nižoj stopi od prosječnog rasta zaposlenosti. Autori također procjenjuju da dodatna godina prosječnog obrazovanja povećava ulazni FDI za 1,9%. Povećani tokovi izravnih stranih ulaganja zauzvrat rezultiraju brzim rastom zaposlenosti i povećanjem razine plaća.

Obrazovanje ima značajan utjecaj i na izgleda za zapošljavanje. U prosjeku u OECD zemljama 83% zaposlenih ima tercijarno obrazovanje (OECD, 2021.). Pri tome na Islandu, u Norveškoj, Švedskoj i Švicarskoj prosječna stopa zaposlenosti osoba s tercijarnim obrazovanjem (ISCED 5-8) iznosi preko 88%. Prosjek OECD-a pada na oko 74% za osobe s višim srednjoškolskim i višim posljednjemrednjoškolskim obrazovanjem (ISCED 3-4) i na ispod 56% za one s niskom razinom obrazovanja (ISCED 0-2). Ovo je povezano s činjenicom da razvijene države danas prolaze tranziciju iz industrijske ekonomije u ekonomiju znanja u kojoj je visoko obrazovanje neophodno za uspjeh na tržištu rada. Poslodavci teže zapošljavati obrazovane i iskusne kandidate, bez obzira na to koja je razina vještina potrebna za posao. Brojna istraživanja pokazala su da su osobe s visokim obrazovanjem konkurentnije na tržištu rada (Lavrinoviča i sur., 2015.).

Zhang i sur. (2002.) zaključili su da se uloga obrazovanja neprestano razvija i da se razina obrazovanja sve više povezuje s povoljnijim zaposlenjem. Studija o zapošljavanju mladih na Zapadnom Balkanu (Ramhorst, 2021.) otkrila je da razina obrazovanja utječe na izgleda za zapošljavanje mladih te da mladi s niskom razinom obrazovanja imaju znatno nižu stopu aktivnosti od onih s višom razinom obrazovanja.

Grafikon 3. Kretanje zaposlenosti u Hrvatskoj i EU od 2013. do 2022. (% ukupnog stanovništva)

Izvor: Eurostat.

4. Zaposlenost i nezaposlenost prema stupnju obrazovanja u Hrvatskoj i Europskoj uniji

Zapošljavanje se često ističe kao poveznica između gospodarskog rasta i smanjenja siromaštva, a upravo viša razina obrazovanja omogućava veću zapošljivost. Otvaranje radnih mjesta uzrokovano gospodarskim rastom povećava zaposlenost što zauzvrat povećava prihode siromašnih ljudi. S druge strane, viša razina prihoda omogućava radnicima da više potroše na obrazovanje, čime raste kapacitet i produktivnost njihove djece, te se stvaraju potrebni uvjeti za postizanje više razine gospodarskog rasta u budućnosti (Islam, 2004.).

Kretanje zaposlenosti na razini EU prikazano je Grafikonom 3. koji ukazuje na trend rasta udjela zaposlenih osoba u ukupnoj populaciji. Pad je vidljiv tek 2020. godine kao rezultat globalne pandemije izazvane virusom COVID-19, no već od iduće godine trend rasta se nastavlja. Zaposlenost je u Hrvatskoj konstantno na nižim razinama u odnosu na EU prosjek. U razdoblju od 2013. do 2022. godine zaposlenost mjerena udjelom u ukupnom stanovništvu u EU je u prosjeku porasla sa 75,3% na 79,4%, a u Hrvatskoj sa 68,6% na 74,7%.

Kada gledamo strukturu zaposlenosti (u postotku stanovništva) prema stupnju obrazovanja vidimo

kako je stopa zaposlenosti najniža kod osoba s niskom razinom obrazovanja, a najviša kod osoba s visokom razinom obrazovanja (vidi Grafikon 4.). Godine 2022. u EU je stopa zaposlenosti za osobe u dobi od 20 do 64 godine s visokom razinom obrazovanja iznosila 86%, dok je ta stopa za one koji su završili samo nisku razinu obrazovanja iznosila 57%. Stopa zaposlenosti u EU-u za osobe koji su završili svoje obrazovanje na nekoj srednjoj razini (ISCED razine 3 i 4) bila je u 2022. godini 74%. Kako je vidljivo iz Grafikona 4., poredak navedenih udjela u Hrvatskoj prati onaj iz EU – što je viša razina obrazovanja, veća je šansa da ste zaposleni. Tako je u 2022. godini gotovo 85% visokoobrazovanih osoba bilo je zaposleno, dok je taj udio za srednju razinu obrazovanja bio oko 70%, a za nisku razinu obrazovanja tek 40%. Ako usporedimo navedene podatke možemo zaključiti kako Republika Hrvatska u promatranom razdoblju ima gotovo jednak udio zaposlenih visokoobrazovanih u stanovništvu; međutim, ima značajno manji udio zaposlenih osoba s niskom razinom obrazovanja u odnosu na EU prosjek. Taj manjak se nadoknađuje rastom udjela zaposlenih sa srednjom razinom obrazovanja koji bilježi značajan rast, u odnosu na EU gdje je taj rast slabije primjetan.

Ukoliko promatramo strukturu zaposlenih prema stupnju obrazovanja kao udio u ukupnoj

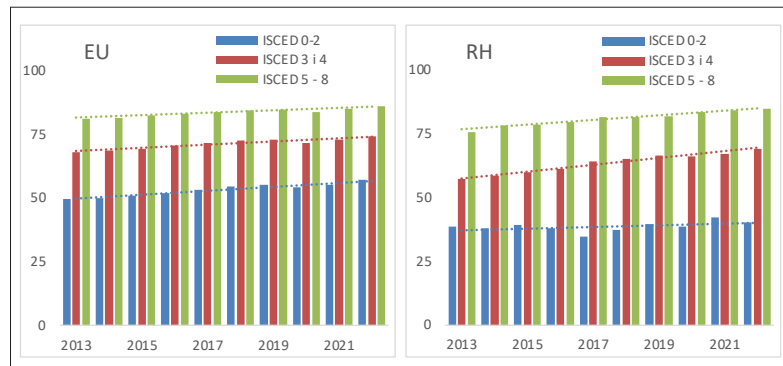
Beg, M., Jandroković, A.

Obrazovanje i (ne)zaposlenost u Hrvatskoj i Europskoj uniji

Beg, M., Jandroković, A.

Obrazovanje i (ne)zaposlenost u Hrvatskoj i Europskoj uniji

Grafikon 4. Udio zaposlenih u Hrvatskoj i EU od 2013. do 2022. prema stupnju obrazovanja (% ukupnog stanovništva)

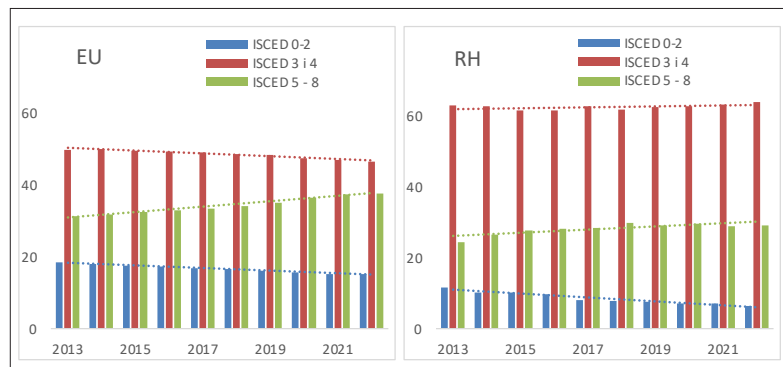
Izvor: Eurostat.

zaposlenosti, redosljed se mijenja. S Grafikona 5. možemo očitati kako u EU oko polovice ukupnog broja zaposlenih čine osobe sa srednjom razinom obrazovanja, iako je vidljivo da taj udio tijekom godina opada (s 50% u 2013. na 47% u 2022.). S druge strane, Hrvatska ima znatno veći udio zaposlenih sa srednjom razinom obrazovanja, koja također opada, ali nešto sporije nego ona u EU (sa 64 u 2013. na 63% u 2022.). Također, vidljiv je pad udjela zaposlenih sa niskom razinom obrazovanja u ukupnom broju zaposlenih, s oko 19% na 15% u EU i s oko 12% na 7% u Hrvatskoj, u promatranom razdoblju. S druge strane udio zaposlenih s visokom

razinom obrazovanja u promatranom razdoblju bilježi značajan rast u ukupnoj zaposlenosti, u EU s 31% na 38%, a u Hrvatskoj s 25% na 29%.

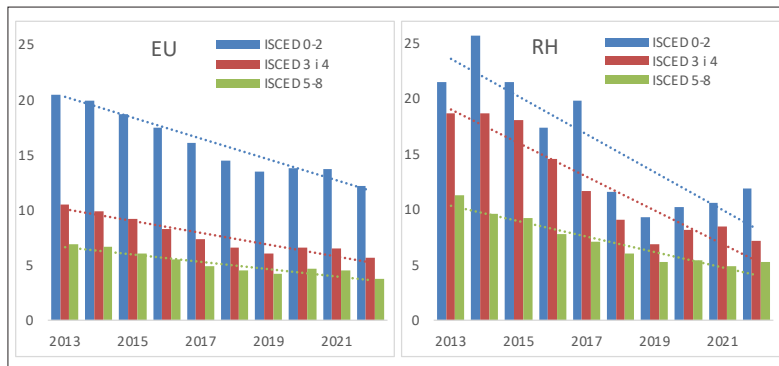
Ukoliko promatramo strukturu nezaposlenih (udio u radnoj snazi) prema stupnju obrazovanja (Grafikon 6.) možemo vidjeti kako se u EU smanjuje udio nezaposlenih svih obrazovnih razina, međutim, najveći pad imaju osobe s niskom razinom obrazovanja. Važno je također uočiti blago povećanje nezaposlenosti u vrijeme takozvane korona-krize prouzročene virusom Covid-19 (u 2020. i 2021. godini) dok već u 2022. godini slijedi oporavak za sve obrazovne razine. Hrvatska pak

Grafikon 5 Udio zaposlenih u Hrvatskoj i EU od 2013. do 2022. prema stupnju obrazovanja (% ukupno zaposlenih)

Izvor: Eurostat.

Grafikon 6 Udio nezaposlenih u Hrvatskoj i EU od 2013. do 2022. prema stupnju obrazovanja (% radne snage)

Izvor: Eurostat.

pokazuje nešto drugačiji trend. Prva razlike dolazi ponajviše zbog produžene globalne financijske krize koja je u Hrvatskoj trajala do 2014. godine te trend pada izgleda znatniji, dok realno nije. Druga razlika je u utjecaju korona-krize koja je znatnije povećala nezaposlenost svih obrazovnih razina, te se za osobe s niskom i visokom razinom obrazovanja stope nisu smanjile do 2022. već je samo za osobe sa srednjom razinom obrazovanja vidljiv pad stope nezaposlenosti.

5. Analiza utjecaja stupnja obrazovanja na nezaposlenost u Hrvatskoj i EU

Kako bi se ispitalo utjecaj stupnja obrazovanja na (ne)zaposlenost provedena je korelacijska analiza stope nezaposlenosti prema razini obrazovanja. Provedena korelacijska analiza ukazuje kako je u EU u cijelom promatranom razdoblju stopa nezaposlenosti najniža za one s visokom razinom obrazovanja, i istovremeno najviša kod osoba s najnižom razinom obrazovanja. Pearsonov koeficijent korelacije od 0,98 sugerira da

postoji jaka pozitivna veza između niske razine obrazovanja i nezaposlenosti. S druge strane negativni koeficijent korelacije upućuje na jaku negativnu vezu između visoke razine obrazovanja i nezaposlenosti (koeficijent korelacije iznosi -0,91). Možemo zaključiti da, u EU kao cjelini, što je viša razina obrazovanja manja je mogućnost da će osoba biti nezaposlena.

Što se tiče Hrvatske, provedena korelacijska analiza ukazuje kako postoji jaka pozitivna veza između niske razine obrazovanja i nezaposlenosti (koeficijent korelacije iznos 0,86), zatim jaka negativna veza između visoke razine obrazovanja i nezaposlenosti (koeficijent korelacije iznos -0,97) te značajna negativna veza između srednje razine obrazovanja i nezaposlenosti. Navedeno upućuje na zaključak kako povećanjem broja visokoobrazovanih osoba dolazi do smanjenja njihovog udjela u nezaposlenosti, međutim za razliku od EU, u Hrvatskoj je značajan i utjecaj smanjenja nezaposlenosti s rastom onih sa srednjom razinom obrazovanja.

Tablica 1. Korelacija stope nezaposlenosti i razine obrazovanja u Hrvatskoj i EU za razdoblje od 2013. do 2022. godine

Razina obrazovanja / koeficijent korelacije	EU	RH
ISCED 0-2	0,97988	0,86047
ISCED 3 i 4	0,60144	-0,45531
ISCED 5-8	-0,91264	-0,97079

Izvor: izračun autora.

Beg, M., Jandroković, A.

Obrazovanje i (ne)zaposlenost u Hrvatskoj i Europskoj uniji

6. Zaključak

Predmet ovog rada bio je istražiti povezanost stupnja obrazovanja sa zaposlenošću odnosno nezaposlenošću. Glavni cilj rada bio je istražiti učinak razine obrazovanja na nezaposlenost te dati uvid u razvoj obrazovanja na razini Republike Hrvatske i Europske unije, kao i uvid u kretanje zaposlenosti i nezaposlenosti. Naime, proteklih desetljeća se na globalnoj razini sve veći naglasak stavlja na važnost visokog obrazovanja budući da viša razina obrazovanja omogućava veću zapošljivost i bolje uvjete zaposlenja. Analiza provedena u ovom radu ukazuje kako je na razini Europske unije u promatranom desetogodišnjem razdoblju stopa zaposlenosti najniža kod osoba s niskom razinom obrazovanja, a najviša kod osoba s visokom razinom obrazovanja. Također, u desetogodišnjem promatranom razdoblju stopa nezaposlenosti najniža je kod osoba s visokom razinom obrazovanja, i istovremeno najviša kod osoba s najnižom razinom obrazovanja. Korelacijska analiza ukazuje kako povećanjem broja visokoobrazovanih osoba dolazi do smanjenja njihovog udjela u nezaposlenosti. Što se tiče stanja u Republici Hrvatskoj, stope zaposlenosti u

promatranom desetogodišnjem razdoblju su ispod EU prosjeka. Također, Republika Hrvatska se nalazi ispod prosjeka EU kada je u pitanju obrazovanje stanovništva. No, i kod Republike Hrvatske vidljivo je kako najviše zaposlenih u cijelom promatranom razdoblju ima u kategoriji visokoobrazovanih osoba. Uz to, stopa nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj najniža je kod osoba s visokom razinom obrazovanja, i istovremeno najviša kod osoba s najnižom razinom obrazovanja. Korelacijska analiza također ukazuje na iste nalaze kao i kod EU prosjeka, a to je da povećanjem broja visokoobrazovanih osoba dolazi do smanjenja njihovog udjela u nezaposlenosti. Pri tome je specifičnost za Hrvatsku značajan utjecaj pada stope nezaposlenosti onih sa srednjom razinom obrazovanja. Provedena analiza tako sugerira kako u Hrvatskoj i dalje imamo značajan udio populacije sa srednjom razinom obrazovanja što svakako treba imati u vidu prilikom oblikovanja odgovarajućih ekonomskih politika. Sama provedena analiza može se poboljšati tako da se u obzir uzme duže vremensko razdoblje te da se razina obrazovanja stavi u korelaciju i sa zaposlenošću.

Literatura

Adesemowo, P. O., & Sotonade, O. A. (2022). The Meaning and Scope of Education. U P. O. Adesemowo, Basics of Education (str. 1-9). *Ago Are*, Ogun: Olabisi Onabanjo University.

Bečić, M. (2014). Preobrazovanost na tržištu rada Republike Hrvatske. *Privredna kretanja i ekonomska politika*, 23(1): 9 - 36.

De la Fuente, A., & Ciccone, A. (2003). Human capital in a global and knowledge-based economy. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona, Departament d'Economia i d'Història Econòmica, Unitat Fonaments de l'Anàlisi Econòmica.

Eurostat, dostupno na: <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>.

Harvey, L. (2000) New realities: The relationship between higher education and employment. *Tertiary Education and Management*, 6: 3-17.

Islam, R. (2004). The Nexus of Economic Growth, Employment and Poverty Reduction: An Empirical Analysis. Recovery and Reconstruction Department International Labour Office, 14: 1-39.

Kumar, S., & Ahmad, S. (2007). Meaning, aims and process of education. Delhi: University of Delhi.

Lavrinoviča, I., Lavrinenko, O., & Teivans-Treinovskis, J. S. (2015). Influence of education on unemployment

rate and incomes of residents. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 174: 3824-3881.

Nickell, S., & Bell, B. (2006). Changes in the Distribution of Wages and Unemployment in OECD Countries. *The American Economic Review*, 302-308.

OECD (2021). Education at a Glance 2020. OECD Indicators. Dostupno na: https://www.oecd-ilibrary.org/education/education-at-a-glance-2021_b35a14e5-en (24.10.2023.).

OECD (2022). Building the future of education. Dostupno na: <https://www.oecd.org/education/future-of-education-brochure.pdf> (24.10.2023.).

Ramhorst, A. (ur.) (2021). *Study on Youth Employment in the Western Balkans*. 2nd Edition. Regional Cooperation Council, Sarajevo.

UNESCO Institute for Statistics (2012). International Standard Classification of Education ISCED 2011. Dostupno na: <https://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf> (24.10.2023.).

Zhang, L., Huang, J., & Rozelle, S. (2002). Employment, emerging labor markets, and the role of education in rural China. *China Economic Review*, 13(2-3): 313-328.

Beg, M., Jandroković, A.

Obrazovanje i (ne)zaposlenost u
Hrvatskoj i Europskoj uniji

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial NoDerivatives 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/).

